

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

Hyvinvointilautakunta 18.08.2026

699/00.01.02/2025

Lastensuojelulain (417/2007) 12 §:n mukaan kunnan on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan toimintaa koskeva lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma täydentää kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa: Se on osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:ssä tarkoitettua kunnan hyvinvointisuunnitelmaa. Suunnitelma on otettava huomioon talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Lastensuojelulain mukaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää tiedot lasten ja nuorten kasvuoloista ja hyvinvoinnin tilasta, heidän hyvinvointiaan edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista sekä yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisen sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa alettiin valmistelemaan syksyllä 2025. Koska kyse on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaisesta hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman osasta, suunnitelman pohjana käytettiin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman valmistelussa kerättyjä aineistoja, kuten lasten ja nuorten osallistavan työpajan tietoja, tutkimustietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä, kansallisia suosituksia ja ohjelmia sekä kunnassa ja hyvinvointialueella työskentelevien asiantuntemusta. Suunnitelman valmistelussa huomioitiin myös lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnoksesta antamat lausuntopalauteet.

Lausuntopalauteissa sivistyslautakunta totesi hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnoksessa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden tukevan varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa tehtävää hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä. Lapsi- ja perheasiainneuvoston ja nuorisovaltuuston lausuntopalauteissa korostui tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisointi käytännön toimenpiteiksi. Lapsi- ja perheasiainneuvosto korosti myös lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämistä ja nuorisovaltuusto puolestaan koki, etteivät tuolloin lausunnoilla olleen suunnitelmaluonnoksen toimenpiteet vastanneet nuorten tarpeita, jotta suunnitelmassa asetetut tavoitteet voisivat toteutua myös nuorten kohdalla, vaan koskivat enemmänkin vanhempia asukkaita.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman osana, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta ei toteutettu erillistä lausuntokierrosta, sillä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet ovat yhtenevät hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman kanssa ja myös suunnitelman toimenpiteet mukailevat hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä, mutta lastensuojelulain mukaisesti ja lausuntopalaute huomioiden ne on päivitetty vastaamaan lasten ja nuorten tarpeita. Lausuntopalauteissa esitetty toive toimenpiteiden konkretiasta on huomioitu erityisesti suunnitelman luvussa 5, jossa on esitetty useita esimerkkejä toimenpiteiden käytännön toteuttamisesta.

Suunnitelmaa jatkotyöstettiin ja viimeisteltiin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman hyväksymisen jälkeen yhteistyössä lasten ja nuorten palveluista vastaavien tulosalueiden kanssa kesällä ja alkusyksyllä 2026.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan valtuustokausittaiset lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja määritellään toimenpiteet, joilla lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään. Näiden lisäksi suunnitelmaan on lisätty lastensuojelulain velvoitteiden mukaiset tiedot lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä ja ongelmia ehkäisevistä palveluista sekä yhteistyöstä (luku 3). Suunnitelman kytkös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tapaan vahva, mikä vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin kokonaisvaltaista edistämistä yhteisen suunnan mukaisesti.

Kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman osasuunnitelmana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet kytkeytyvät kunnan vuotuisen talousarvion, palveluiden vuositavoitteisiin ja käyttösuunnitelmien laadintaan. Mittarit määritellään osana jokaisen palvelualueen talousarviovalmistelua, kuten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa, ja vastaavasti myös seuranta toteutetaan osana kunnan osavuosi- ja tilinpäätösraportointia sekä kokoavasti vuosittaisessa hyvinvointiraportissa ja valtuustokausittain laajassa hyvinvointikertomuksessa.

Hyväksyttäväksi esitettävä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2030 on esitetty liitteessä 1.

Valmistelija

Hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti [katja.elo\(@\)mantsala.fi](mailto:katja.elo(@)mantsala.fi),
hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori Malla Parkkonen, sähköposti
[malla.parkkonen\(@\)mantsala.fi](mailto:malla.parkkonen(@)mantsala.fi)

Esittelijä

Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä liitteessä 1. esitetyn lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2026–2030, ja esittää sen edelleen hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Päätös

Liite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2030
Liite 2. Paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia havaintoja, tutkimustuloksia ja suosituksia ikäryhmittäin jaoteltuna hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnan tueksi, syksy 2025
Liite 3. Mäntsälän perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2026.
Liite 4. Mäntsälän lukion opiskeluhoitosuunnitelma 2026
Liite 5. Opiskeluhoitosuunnitelma: Suunnitelma Keudan opiskelijoiden ja opiskeluyhteisön hyvinvoinnin tukemiseksi 2025
Liite 6. Keski-Uudenmaan alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma kaudelle 2023–2025